

Welke hechting past bij onderhuids leed?

Dokter Mark Kinet

Overzicht

- Definitie, data en enkele essenties
  - Functies van zelfverwonding
- Onderhuids: actueelpathologie, trauma, adolescent
- Ontstaan en voortbestaan, huid en verslaving
  - Behandelprincipes
  - Aspecifiek vs specifiek
- Verpleegkundig, psycho-educatie en expressie, psychotherapie
  - En de hulpverlener zelf?

Definitie en data

- Zelfbeschadiging, -verwonding, -verminking
  - Direct, sociaal onaanvaard, weefselschade
  - Geen TS, psychose, stereotypie, symbolisch
  - 20 % VP. 15-40 % J. 60-80 % JP. 15-25 % LP.
Vrouwen > mannen. Stijgend!
  - Ontgrenzing, desorganisatie, autoriteit, ...
    - Prototypische patiënt
- Uniek, complex, overgedetermineerd, context
  - Welke algemeenheden?

Enkele essenties

- Conflictmodel aangevuld door defectmodel
  - Voorgeschiedenis
  - Afzonderen en dissociëren. Als in droom.
- Gemiste ontmoeting Ander. Trigger verlating.
Uur!
  - Eigen zaken op lichaam regelen
    - Ventiel
  - Stomme nooduitgang voor doe-het-zelvers
- Gaat behoren tot repertoire. Eens gebruikt altijd terug te vinden!

Functies van zelfverwonding

- Omgevingsmodel. Reactie. Onbegrip, doofheid, ongeloof. Afstand.
- Driftmodel. Kerven/sterven. Agressie en seks. Lijfstraf, erotiek van de haat, trauma enactment.
- Zelfregulatie. Samenhang. BWZ. Bloed/ben.
  - Affectregulatie. Lozen, afvoer, kortsluiting
    - Niet manipulatief. Vaker intra- dan interpersoonlijk!
    - Altijd legering patiënt, moment.

Onderhuids: actueelpathologie

- Actueelpathologie vs psychopathologie
  - Automatische/traumatische angst.
Verlamming/verstomming.
- Ruis vs symptoom als defensieve constructie
  - Rauw en disruptief vs woord en beeld
  - Onvoldoende vertering en bewerking
    - Ondraaglijk en onnoembaar 'pak'
- Evacuatie dmv alle (on)mogelijke middelen

Onderhuids: trauma

- Borderline als actuaalpathologie
- Borderline als complexe posttraumatische SS
  - Structureel trauma. Adolescentie!
    - Middelengebruik ter evacuatie
      - Accidenteel trauma
- Onverwacht, ingrijpend, passief, ontredderd, verzwijgen, verlating,
  - *Trauma enactment syndrome*

Onderhuids: de adolescent

- Drift. *Boogie-woogie* der hormonen
- Lichaamsbeeld. Kafkaïaanse metamorfose
- *Nachträglichkeit*/posterioriteit trauma
  - Ik is lichaams-Ik
- Contact, afgrenzing, bescherming
- Grens binnen/buiten, Ik/niet-IK
  - Stuk vlees. *Flesh vs meat.*

Ontstaan: de huid

- Oersituatie: onlust en grote Ander
  - Schild en Ik-huid
  - *Elle pense, donc je suis*
- Specifieke actie. Woord, beeld en daad.
  - Verlaten en verweten.
  - Gehechtheid en mentalisatie
  - Regulatie en identiteit
- Buffer, resiliëntie, veerkracht, immuniteit

Voortbestaan: verslaving

- Snel, gratis, efficiënt, binnen handbereik
- Spanning, euforie, endorfines, ritueel
  - Nooduitgang en huishouding
  - Lichaam als moedersurrogaat
    - Knuffel, transitoir object
  - Afhankelijk, geen ontwikkeling
  - Zonder spreken, zonder Ander
    - Verslaving of ad(d)ictie

Behandelprincipes

- Eenmalig, experimenteel, individuatie
  - Repetitief klinische psychotherapie
- *Psychiatric institutions exist for people who cannot contain themselves* (Hinshelwood)
- Holding and facilitating (moeder)omgeving
  - Ontwikkelingshulp en spitstechnologie
    - Actieve en assertieve zorgpolitiek
- Nursing, nurturing, psychoeducatie, expressieve therapie, multimodale psychotherapie

Aspecifieke vs specifieke factoren

- Acceptatie, betrokkenheid, waarachtigheid, volharding, soliditeit
- Affectief geëngageerd, verlangen te begrijpen
  - Isomorf moeder-kind relatie
- Noodzakelijke maar onvoldoende voorwaarde
  - Samenhangend betekenisverlenend kader
- Multimodaal en integratief (niet eclecticisch!)
  - Stam psychodynamische psychiatrie.
  - Takken systeem of gedragstherapeutisch.

Verpleegkundig

- Wondverzorging correct en neutraal
- Crisisontwikkelingsplan/vroegsignalering
  - Zelfregistratie en alternatieven
- Niet behandelen maar onderhandelen
  - Gelijkwaardig. Autonomie!
    - Persoonlijke grenzen
    - Moederlijk en vaderlijk
- 5 T's: tijd, timing, taal, techniek, taboe

Psycho-educatie en expressie

- Trauma. *Fight, flight, freezing, defeat.*
- Shock, verlamming, passiviteit, collaboratie
  - *Saving Private Ryan*
  - Alexithymie en analfabetisme
    - Taal van de gevoelens
    - Evacuatie vs mentalisatie
- Vertalen decoderen beeldend materiaal
  - Vgl kinderpsychotherapie

Psychotherapie

- Niet klassiek! Mentale processen vs mentale inhouden
  - Ontwikkelingshulp vs interpretatie
- Zich laten gebruiken als ontwikkelingsobject
  - Responsief, vertaalmachine, decoderen
  - Ondertiteling enactment. Life on stage
  - Veruitwendiging innerlijk en verleden
  - *Mistakes are the portals of discovery*
    - We leren alleen uit fouten

De hulpverlener en het team

- Secundaire traumatisering. Verlating.
- Afschuw, onmacht, ongeloof, teleurstelling, boosheid, frustratie, angst, verantwoordelijkheid.
Hevig! Actie!
- *'Het moet onmiddellijk stoppen'*! Evacuatie.
  - Splitsingen en dissociatie
- Denken, verteren, begrijpen, mentaliseren
- Begrijpen en begrenzen. (Tegen)Overdracht.
- Teamwerking = samen dragen en denken.

Dank voor uw aandacht

Verdere info artikels en boeken

www.markkinet.be